

Sametinget og verneområdeforvaltning

*Samlinger for verneområdestyrer i Trondheim, Storjord,
Brønnøysund, Svolveær og Tromsø*

Innhold

- Hvorfor samisk representasjon i verneområdeforvaltning
- Hvordan Sametingets oppnevnes representanter
- Hvilke forventninger Sametinget har til verneområdeforvaltning

Urfolksdimensjonen i naturforvaltning

- Samene som urfolk har vern mot inngrep.
- Samene har rett til deltakelse og konsultasjoner ved styring og forvaltning av naturressursene i deres tradisjonelle områder.
- Staten har plikt til sette i verk positive særtiltak.
- Legitimitet ut fra urfolksretten:
 - Konvensjonen om sivile og politiske rettigheter av 1966
 - ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk, 1990
 - FNs erklæring om urfolks rettigheter, 2007

Sametinget og naturmangfoldloven

- Konvensjonen om biologisk mangfold – art 8(j) og 10 (c)
- Prinsippene er tatt inn i naturmangfoldloven §§ 1, 8 og 14
- §1 «Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»
- §8, andre ledd, “Myndigheten v e skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.»
- §14, andre ledd, «Ved vedtak i medhold av denne loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som gjelder for den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnet for samisk kultur.»

Sametinget og verneprosesser

- Konsultasjonsprosedyrer og retningslinjer for verneplanarbeid (2007)
- Konsultasjonspart ved opprettelse og utvidelse av verneområder
- Fortsatt samisk bruk

Forvaltningsmodellen

- Kom i stand i 2009
- I tråd med ILO-169, artikkel 15 nr. 1 som forplikter staten til å sikre samisk deltakelse ved bruk, forvaltning og bevaring av naturressursene i samiske områder
- Konsultasjoner mellom Sametinget og Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet om sammensetting av verneområdestyrene
- Sametinget oppnevner 42 styremedlemmer til i alt 21 verneområdestyrer og nasjonalparkstyrer

Sametingets oppnevning av representanter

- Underlagt en politisk prosess der Sametingsrådet ber om innspill fra partiene som er representert på Sametinget.
- Styrerepresentantene ivaretar helhetlig de samiske interessene i verneområdet; ikke rom for at alle samiske interesser får sin representant i styret
- Sametinget har ingen instruksjonsmyndighet over de oppnevnte representantene.

Hvilke fordeler har styret med samisk representasjon?

- Styrene får samisk kulturkompetanse til forvaltning og formidling.
- Kan få belyst mulige konflikter i en tidlige fase.
- Velfungerende verneområdestyrer med samisk representasjon begrenser behovet for Sametingets direkte medvirkning.

Sametingets forventninger til verneområdeforvaltning

- Lokalbefolkningens bruk av sine ressursområder videreføres.
- Tradisjonell kunnskap blir anerkjent på lik linje med forskningsbasert kunnskap som grunnlag for beslutninger.
- Kompetanse om samisk naturbruk, herunder reindrift, vektlegges sterkere i forvaltningen av verneområdene.
- Formidling og markedsføring av verneområder i samiske områder må ha en samisk dimensjon og utarbeides på de samiske språkene.
- Hensynet til samiske kulturminner ivaretas på lik linje med naturfaglige verneverdier i forvaltningsplaner.

Giitu! Gæjhtoe! Takk!